

St. prp. nr. 32.

(1940)

Om statsgaranti for ulykkestrygd til norske sivilarbeidere i Finland.

Tilråding fra Sosialdepartementet 23 februar 1940 godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.

(Foredratt av statsråd Sverre Støstad.)

Komitéen for arbeidshjelp til Finland, som er satt sammen av representanter fra Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, har vedtatt å sende 3000 norske arbeidere til Finland for å utføre sivilt arbeid der. Oppholdet er reknet å skulle vare i omkring seks måneder. En nevner i samband med dette at Sverige, etter hva det er opplyst til departementet, skal sende 10000 og Danmark 2000 arbeidere til Finland.

Under arbeidet i finsk tjeneste vil, etter hva det er opplyst, arbeiderne bli trygdet etter finsk lov om ulykkestrygd. Høyeste årlige livrente etter finsk lov skal utgjøre ca. 6400 finske Mark for person uten forsørgelsesplikt, hvilket svarer til om lag halvparten av erstatningen etter norsk lov om ulykkestrygd (halvparten av kr. 1200) (8533 Mark for personer som har forsørgelsesplikt). Av ymse grunner anser arbeiderne og komitéen dette tilsagn om skade-erstatninger ikke som tilstrekkelig.

Komitéen har derfor henvendt seg til Sosialdepartementet og bedt om å få i stand en ordning slik at de nevnte 3000 arbeidere blir sikret like store rettigheter som de ville hatt hvis de var kommet til skade i trygdet arbeid i Norge.

I skriv av 19 februar 1940 uttaler komitéen bl. a. at de arbeidere som reiser til Finland vil «få utbetalt noe lønn her i Norge. For familieforsørgere: kr. 50 pr. uke i byer og industristeder, og kr. 40 pr. uke i landdistrikter. Arbeidere uten forsørgelsesplikt: halvparten, respektive kr. 25 og kr. 20 pr. uke.

Den av Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon oppnevnte komité for organisering av sivilarbeid i Finland, vil således i realiteten komme til

å stå som arbeidsgiver for de ca. 3000 arbeidere, som det er meningen å få sendt avsted, og hvis opphold i Finland vil dreie seg om ca. ½ år, på samme måte som om et entreprenørfirma organiserte det samme arbeid. Vi anser det helt på det rene, at om et entreprenørfirma påtok seg det samme eller tilsvarende arbeid, ville vedkommende firma både ha rett og plikt til å holde sine arbeidere trygdet i Rikstrygdeverket.

Under en konferanse i Stockholm mellom de tilsvarende svenske, norske og danske komitéer, ble det meddelt at det i realiteten var avgjort at Riksforsikringen i Sverige skal overta trygden for de ca. 10000 svenske arbeidere, som skal reise til Finland. I Danmark er trygden ordnet på den måte, at Arbeidsgivernes Ulykkesforsikring overtar trygden for de ca. 2000 danske arbeidere. Komitéen i Danmark hadde allerede foretatt en forskuddsianbetaling av premien.»

Etter hva en har fått opplyst, omfatter den finske lov erstatninger for kroppsskade som følge av ulykke i arbeid i form av sykepleie, dagpenger, livrente, forsørgelsesbidrag, gravferdstilskott og forsørgelsespensjon.

Departementet vil tilrå at staten gir garanti for at de omhandlede arbeidere ikke skal få mindre erstatninger i tilfelle av skade eller død som følge av arbeidet i Finland, enn de ville fått under arbeid i trygdepliktig bedrift her i landet.

Etter samråd med Rikstrygdeverket antar en at saka kan ordnes slik hos oss at Rikstrygdeverket overtar utbetalingen av mulige erstatninger, utover de erstatninger som måtte bli ytt etter den finske lov, etter reglene i loven om ulykkestrygd for industriarbeidere og belaster en eller flere av statens anleggsvirksomheter med utgiftene, jfr.

Om statsgaranti for ulykkestrygd til norske sivilarbeidere i Finland.

gruppe XVII i den offisielle statistikk for ulykkestrygden for 1936 side 108—110. Det mest praktiske ville være å velge bare en av titlene, og da trolig tittel 13, veivesenet, som er den største og som ellers også ligger nokså godt an med et overskott i 1936 på ca. kr. 150 000. Komitéen for arbeidshjelp til Finland har i skriv av 21 februar 1940 sagt seg villig til å betale «normal» premie til trygden (ca. kr. 150 000). Skulle utgiftene under tittel 13 øke på grunn av erstatningene til skadede i Finland slik at det blir underskott, måtte en for å dekke dette, forhøye premien for denne virksomhet. Velger en tittel 13, må altså utgiftene bæres av statens veivesen. Den forhøyede premie måtte da bli stående så lenge erstatningene løper, men vil selvsagt reduseres etterhvert som disse faller bort. Noen samlet bevilgning blir da ikke nødvendig. Den forhøyede premie måtte dekkes gjennom flere eller færre år av de

årlige bevilgninger til vedkommende statsvirksomhet.

Om staten vil få noen utgifter og hvor store disse i tilfelle vil bli, kan en ikke si noe om på forhånd, men først etter 6 måneder. Den premie komitéen vil få å betale, ca. kr. 150 000, svarer beregningsmessig til utgiftene ved de påregnelige ulykker under arbeid her i landet. En må imidlertid på den ene side rekne med den betydelige høyere risiko under arbeidet i Finland og på den annen side vil erstatningene reduseres ved fradraget for det vedkommende får av den finske trygd.

Sosialdepartementet

tilråder:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt utkast til proposisjon til Stortinget om statsgaranti for ulykkestrygd til norske sivilarbeidere i Finland.

VI HAAKON, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å gjøre vedtak om i samhøve med et framlagt utkast å garantere ulykkestrygd for norske arbeidere som ved medvirkning av Komitéen for arbeidshjelp til Finland reiser dit for å utføre sivilt arbeid.

Tilråding fra Sosialdepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 23 februar 1940.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON
(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Utkast

til vedtak om garanti for ulykkestrygd til norske arbeidere som reiser for å utføre sivilt arbeid i Finland.

I.

Staten garanterer at et antall av ca. 3 000 norske arbeidere som ved medvirkning av Komitéen for arbeidshjelp til Finland reiser dit for å utføre sivilt arbeid i ca. 6 måneder ikke skal få mindre erstatninger i tilfelle av skade eller død som følge av ulykke under arbeid enn de ville fått om dette hadde hendt under arbeid i bedrift som går inn under den norske lov om ulykkestrygd for industriarbeidere.

Erstatning skal gis også for skade eller død som skyldes krigshandlinger eller som skyldes ulykke under reise til og fra arbeidet.

II.

Utgiftene utredes av Rikstrygdeverket og blir der å belaste den eller de av statens ulykkestrygdede virksomheter som Kongen måtte bestemme.